

Role w zespole

Rola zespołowa to określenie funkcji, stanowiska lub zadania, które członek zespołu został przydzielony w ramach grupy roboczej lub które rozwinął w wyniku dynamiki grupy w zespole.

Role w zespole

Podczas fazy konfrontacji role są sprawdzane i przydzielane. Role opierają się na osobowości, skłonnościach i składzie grupy. Czasami dana osoba pełni kilka ról. Może się również zdarzyć, że dana osoba będzie musiała pełnić jakąś rolę, aby wypełnić lukę.

Role według Belbina

Według Belbina^[1] zespoły działają efektywnie, gdy składają się z różnych heterogenicznych typów osobowości i ról, przy czym w swojej klasyfikacji wyróżnia on trzy główne orientacje, z których każda z kolei obejmuje trzy z dziewięciu ról zespołowych:

- **3 role zorientowane na działanie:** Wykonawca (Shaper), Wdrażający (Implementer), Perfekcjonista (Completer)
- **3 role zorientowane na komunikację:** Koordynator (Co-ordinator), Pracownik zespołu (Teamworker), Badacz zasobów (Resource Investigator)
- **3 role zorientowane na wiedzę:** Innowator/Wynalazca (Plan), Obserwator (Monitor Evaluator), Specjalista (Specialist)

Role zespołowe według Belbina

Beitrag	Charakteristika
Ideen einbringen	unorthodoxes Denken
Kontakte	kommunikativ, extrovertiert
Prozesse	selbstsicher, vertrauensvoll
Schwächen zu überwinden	dynamisch, arbeitet gut unter Druck
Verfahren auf Machbarkeit	nüchtern, strategisch, kreativ
Reibungsverluste	kooperativ, diplomatisch
Die Tat umsetzen	diszipliniert, verlässlich, zuverlässig
Stabile Ergebnisse sichern	gewissenhaft, pünktlich
Informationen	selbstbezogen, engagiert, Feedback

Innowator/wynalazca (roślina)

- **Charakterystyka:** Wynalazca jest introwertyczny, kreatywny, pomysłowy i ma nieortodoksyjny sposób myślenia. Wnosi do dyskusji nowe pomysły i strategie oraz szuka alternatywnych rozwiązań.
- **Mocne strony:** Jego szczególne umiejętności polegają przede wszystkim na znajdowaniu rozwiązań trudnych problemów.
- **Słabe strony:** Ma tendencję do ignorowania szczegółów i błahostek, co skutkuje popełnianiem nieostrożnych błędów. Jest również trudny do krytykowania.
- **Obszar zastosowań:** Wynalazcy powinni skupić się na swoim wysokim potencjale rozwiązywania problemów i zdolności do opracowywania nowych strategii, jednocześnie biorąc pod uwagę pomysły innych członków zespołu.

The Resource Investigator

- **Charakterystyka:** Badacz zasobów jest ekstrawertyczny, entuzjastyczny i komunikatywny. Szybko nawiązuje znajomości, jest towarzyski i towarzyski.
- **Mocne strony:** Łatwo nawiązuje i wykorzystuje przydatne kontakty ze źródłami spoza zespołu. Ponadto znajduje nowe możliwości i alternatywne rozwiązania.
- **Słabe strony:** Switcherzy są często nadmiernie optymistyczni i łatwo tracą zainteresowanie po początkowym entuzjazmie. Mają też tendencję do zajmowania się nieistotnymi sprawami, przez co odbiegają od głównego

tematu.

- **Obszar zastosowania:** Pionierzy powinni intensywnie kultywować kontakty ze światem poza zespołem i intensywnie wykorzystywać znalezione w ten sposób źródła pomysłów.

Koordynator/Integrator (Co-Ordinator)

- **Cechy charakterystyczne:** Koordynator jest pewny siebie, zdecydowany, komunikatywny i jest dobrym słuchaczem. Koordynuje proces pracy, ustala cele i priorytety, rozpoznaje istotne problemy i deleguje zadania tym współpracownikom, którzy najlepiej się do nich nadają. Dbą o dotrzymanie zewnętrznych celów i terminów.
- **Słabe strony:** Jego współpracownicy mogą często postrzegać go jako osobę manipulującą. Może to prowadzić do dystansowania się od koordynatora, zwłaszcza na poziomie osobistym. Uczucie to jest wzmacniane przez fakt, że ma on również tendencję do delegowania zadań osobistych.
- **Obszar zastosowania:** Osoby o cechach koordynatora są szczególnie odpowiednie jako liderzy zespołów, których zadania powinny polegać na koordynacji i przydzielaniu specjalistycznych obszarów.

Shaper

- **Charakterystyka:** Shaper jest dynamiczny, pełen energii i stale pod presją, odrzuca niejasne i nieprecyzyjne informacje i stwierdzenia i koncentruje się na zasadniczych, kluczowych problemach.
- **Mocne strony:** Rzuca wyzwania swoim współpracownikom i szybko przejmuje odpowiedzialność. Formułuje cele częściowe, poszukuje struktur, zapewnia szybkie podejmowanie decyzji i dba o natychmiastową realizację zadań.
- **Słabe strony:** Shapers mają tendencję do prowokowania i łatwo wdają się w kłótnie z kolegami z zespołu, ale nie chowają urazy. Są postrzegani jako aroganccy, zwłaszcza przez obserwatorów spoza zespołu. Powodują również niepokój w zespole ze względu na swoje gorączkowe zachowanie.
- **Obszar zastosowań:** Doers czują się najlepiej w zespole równych sobie. Gdy tylko muszą objąć pozycję lidera, wymagana jest zwiększona kontrola i

koordynacja, co wymaga wysokiego stopnia samodyscypliny od tego typu roli. Koncentracja i wykorzystanie mocnych stron są tu również przydatne.

Obserwator (Monitor Evaluator)

- **Charakterystyka:** Obserwator jest trzeźwy, strategiczny i analityczny. Ma dobry ogłąd sytuacji z dystansu, jest raczej introwertyczny i rzadko zabiera głos bez pytania.
- **Mocne strony:** Obserwator bierze pod uwagę wszystkie istotne możliwości i ma dobry osąd.
- **Słabe strony:** Ze względu na brak entuzjazmu, z trudem jest w stanie motywować innych, ma tendencję do całkowitego tracenia zainteresowania po tym, jak zostanie skrytykowany i może być postrzegany jako nietaktowny i protekcyjny przez kolegów z zespołu.
- **Obszar zastosowania:** Obserwator powinien upewnić się, że jego opinia zostanie wysłuchana. Można to osiągnąć, starając się być mniej cynicznym i sceptycznym.

Pracownik zespołowy/gracz zespołowy (Teamworker)

- **Cechy charakterystyczne:** Pracownicy zespołowi są lubiani, popularni, komunikatywni, dyplomatyczni i często znają prywatne pochodzenie swoich kolegów.
- **Mocne strony:** Zapewniają przyjemną atmosferę pracy i harmonię, dlatego można ich również określić jako "społeczną duszę" zespołu. Pracownicy zespołowi unikają rywalizacji i mają zdolność motywowania nawet introwertycznych kolegów do bardziej aktywnego uczestnictwa.
- **Słabe strony:** Są niezdecydowani w krytycznych sytuacjach i mają tendencję do pozostawiania decyzji innym.
- **Obszar zastosowań:** Obecność pracowników zespołowych jest szczególnie ważna w sytuacjach konfliktowych, ponieważ mogą oni wykorzystywać swoje umiejętności dyplomatyczne do rozwiązywania różnic zdań. Często pomagają w tle i są odpowiedzialni za świadczenie usług socjalnych.

Wykonawca

- **Charakterystyka:** Wdrożeniowiec jest niezawodny, konserwatywny i zdyscyplinowany. Pracuje wydajnie, systematycznie i metodycznie.
- **Mocne strony:** Wdrożeniowcy przekładają koncepcje na wykonalne plany pracy, wymagają stabilnych struktur i dlatego pracują również nad ich budową.
- **Słabe strony:** Są krytyczni wobec zmian otoczenia i często reagują nieelastycznie na nowe proponowane rozwiązania.
- **Obszar zastosowania:** Wdrożeniowcy powinni być odpowiedzialni za określenie jasnego celu, praktycznego podejścia i strukturyzację procedury.

Perfekcjonista (kompletny)

- **Cechy charakterystyczne:** Completer jest perfekcjonistą, dokładny, punktualny, niezawodny i niespokojny.
- **Mocne strony:** Unika błędów i dba o dokładne dotrzymywanie terminów, a także zwraca uwagę na szczegóły.
- **Słabe strony:** W obawie przed przeoczeniem czegoś, woli sprawdzać i kontrolować osobiście niż delegować zadania. Często jest nadmiernie niespokojny i zbyt precyzyjny, co może powodować, że traci kontrolę nad sytuacją.
- **Obszar zastosowań:** Kompletatorzy wnoszą ważny wkład, gdy zespół jest zagrożony zbyt powierzchowną pracą lub niedotrzymywaniem terminów.

Specjalista (Specialist) - postać dodana od Belbin

- **Cechy charakterystyczne:** Specjalista jest skoncentrowany na sobie, zaangażowany i skupiony na technicznej/specjalistycznej części tematu. Posiada rozległą wiedzę ekspercką, podstawowe informacje i umiejętności, których brakuje innym członkom zespołu.

- **Mocne strony:** Przekłada ogólne stwierdzenia na technicznie poprawne terminy i wnosi profesjonalny wkład w dany temat.
- **Słabe strony:** Specjaliści mają tendencję do gubienia się w szczegółach technicznych i dlatego wnoszą jedynie informacyjny wkład.
- **Obszar zastosowania:** Funkcją specjalisty jest kompensowanie braków informacyjnych w zespole i wnoszenie niezbędnej wiedzy specjalistycznej.

Referencje

[1] <http://www.belbin.com/rte.asp?id=8>